

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1821-1936)

Α. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΛΑΤΕΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ (1821-1843)

1. Πελατειακά δίκτυα επί τουρκοκρατίας

μορφές κοινωνικής οργάνωσης μέσω των οποίων οι Έλληνες προάσπιζαν τα συμφέροντά τους στα χρόνια της Τουρκοκρατίας

λόγοι οργάνωσης :

- α. ο ανταγωνισμός μεταξύ προσώπων για την κατάληψη θέσεων εξουσίας
- β. η ελλιπής παροχή προστασίας από την οθωμανική διοίκηση σε περιπτώσεις αυθαιρεσιών
- γ. η απουσία συστήματος κοινωνικής πρόνοιας → διαρκής αίσθηση αβεβαιότητας στους ανθρώπους

ο ρόλος της πατρωνίας :

- α. τα πελατειακά δίκτυα συγκροτούνταν με βάση τις οικογένειες
- β. κάθε οικογένεια συνδεόταν οριζόντια με άλλες οικογένειες και
- γ. κάθετα με πάτρωνες-προστάτες και τις οικογένειές τους, που είχαν υψηλότερη κοινωνική θέση

δίκτυα πατρωνίας στα διάφορα μέρη της Ελλάδας :

- α. στην Πελοπόννησο τα πελατειακά δίκτυα οργανώθηκαν γύρω από τις οικογένειες των προκρίτων,
- β. στη Στερεά Ελλάδα γύρω από τους μεγαλοαρματολούς,
- γ. ενώ στα νησιά γύρω από τους πλοιοκτήτες

Διαφορές πολιτικών κομμάτων και δικτύων πατρωνίας :

- α. τα κατοπινά κόμματα δεν αποτελούν απλή μετεξέλιξη των δικτύων πατρωνίας
- β. οι φορείς της πατρωνίας μπορούσαν να εκφράσουν διαφωνίες και διαφορετικές απόψεις
 - είτε για την διεκδίκηση δημοσίων αξιωμάτων
 - είτε για την αντιμετώπιση μικροπροβλημάτων της καθημερινής ζωής

αλλά :

- γ. δεν είχαν λόγο σε ζητήματα που άπτονταν της νομοθεσίας ή της εξωτερικής πολιτικής
- δ. δεν διαμόρφωναν διαφορετικές πολιτικές απόψεις
- ε. δεν λειτουργούσαν κάτω από τους ίδιους όρους και δεν ανταποκρίνονταν στις ίδιες ανάγκες με τα κατοπινά κόμματα